

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av fastighetsregisterlagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att fastighetsregisterlagen ändras till den del den gäller förändring av fastighetsregister, registertjänster och avgifter för prestationer i anslutning till fastighetsregistret. Avsikten är att stadgandena om förändring av fastighetsregister och om registertjänster ändras i överensstämmelse med lantmäteriverkets nya distriktsförvaltningsorganisation. Fastighetsregistret skall föras av lantmäteribråerna enligt vad lantmäteriverkets

centralförvaltning bestämmer. Övriga myndigheters möjligheter att utfärda utdrag ur fastighetsregistret skall utökas. Dessutom skall lagen om grunderna för avgifter till staten börja tillämpas på avgifterna för de prestationer som hänförs till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt den gällande fastighetsregisterlagen (392/85) fördes fastighetsregistret, till de delar som registerföringen ankommer på lantmäteriverket, till slutet av 1993 av kartverks- och dataservicebyråerna, på vilka uppgiften överfördes från de tidigare lantmäterikontoren år 1991. Lantmäteriverket övergick i fråga om distriktsförvaltningen till en ny enhetlig verksamhetsorganisation vid ingången av 1994, varvid distriktsförvaltningen består av 21 lantmäteribråer.

Sedan fastighetsregisterlagen gavs har ADB-tekniken, särskilt dataöverföringstekniken, utvecklats betydligt. Detta möjliggör dataöverföring mellan verksamhetsenheterna bl.a. när det gäller förändring av fastighetsregister och tjänsterna i anslutning till det, så att uppgifterna i fastighetsregistret kan åjourhållas och registertjänster erbjudas till medborgarna oberoende av vid vilken verksamhetsenhet registerföringen sker rent tekniskt.

För att förändring av fastighetsregister, till de delar detta ankommer på lantmäteriverket, skall kunna ske på ett så ändamålsenligt och

ekonomiskt sätt som möjligt och för att de möjligheter som ADB-tekniken i dag erbjuder skall kunna utnyttjas till fullo inom lantmäteriverkets nya distriktsförvaltning, såväl i fråga om förändring av fastighetsregistret som producerandet av tjänster kring detta, bör stadgandena om förändring av fastighetsregister göras smidigare. Registerföringen och registertjänsterna bör skiljas från varandra så, att skötseln av registerföringen ordnas enligt lantmäteriverkets interna bestämmelser.

Enligt förslaget skall samtliga lantmäteribråer utfärda utdrag ur fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan. Eftersom ADB-tekniken möjliggör överföring av fastighetsregisteruppgifter också mellan olika myndigheter, skall det, i syfte att förbättra tillgången till registeruppgifterna, vara möjligt också för andra myndigheter än lantmäteribråerna, fastighetsingenjörerna och justitieförvaltningsmyndigheterna att utfärda utdrag ur fastighetsregistret.

Stadgandena om avgifter för de statliga myndigheternas prestationer reviderades 1992 genom lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). En av de centrala principerna i

den nya lagen är att också prestationer mellan olika myndigheter normalt är avgiftsbelagda. För att grunderna för de avgifter som ansluter sig till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan skall överensstämma med lagen om grunderna för avgifter till staten, bör avgiftsstadgandena i fastighetsregisterlagen ändras så, att avgifterna för ifrågavarande prestationer med vissa undantag bestäms i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten.

2. Propositionens verkningar

Propositionen möjliggör en ändamålsenlig uppgiftsfördelning mellan lantmäteribyråerna i fråga om de arbetsuppgifter som gäller fastighetsregistret, vilket medför en effektivare användning av lantmäteriverkets nuvarande resurser. Detta bidrar å sin sida till uppnåendet av de rationaliseringsfördelar som eftersträvas genom omorganiseringen av lantmäteriverkets distriktsförvaltning. Propositionen medför inga egentliga förändringar i lantmäteriverkets orga-

nisation utan enbart mindre justeringar i uppgiftsfördelningen mellan de olika verksamhetsenheterna i fråga om de arbetsuppgifter som ansluter sig till förandet av fastighetsregister.

Propositionen har inga direkta verkningar i fråga om personal, men den främjar också en effektivare användning av personalresurserna i samband med omorganiseringen av distriktsförvaltningen.

Propositionen beräknas öka lantmäteriverkets inkomster av prestationer i anslutning till fastighetsregistret med 350 000 mark per år. Avgifterna skall betalas av andra statliga och kommunala myndigheter.

3. Ärendets beredning

Lagförslaget har beretts vid lantmäteriverket. Lantmäteriverkets direktion har behandlat ärendet och för sin del godkänt förslaget. Den fortsatta beredningen av lagförslaget har skett vid jord- och skogsbruksministeriet som tjänsteuppdrag.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

5 §. I paragrafen ingår stadganden om de myndigheter som för fastighetsregister. Fastighetsregistret förde, till de delar detta ankommer på lantmäteriverket, än så länge distriktsförvaltningen övergick till en ny enhetlig verksamhetsorganisation av 11 kartverks- och dataservicebyråer.

Då lantmäteriverkets distriktsorganisation nu består av 21 lantmäteribyråer, är det inte ändamålsenligt att decentralisera alla de uppgifter som hänför sig till förandet av fastighetsregister till samtliga lantmäteribyråer. Särskilt i fråga om de uppgifter som hänför sig till den tekniska registerföringen är det ändamålsenligt att koncentrera uppgifterna till vissa lantmäteribyråer. I det första skedet blir det fråga om de lantmäteribyråer i den nya organisationen, till vilka den personal vid kartverks- och dataservicebyråerna flyttades som för närvarande har haft hand om förandet av fastighetsregister.

ADB-tekniken har utvecklats mycket snabbt sedan fastighetsregisterlagen trädde i kraft. Automatisk databehandling utnyttjas sålunda i stor omfattning vid lantmäteriförrättningarna. De uppgifter om förrättningarna som skall antecknas i fastighetsregistret kan bl.a. i fråga om styckningsförrättningar införas direkt i fastighetsregistret med hjälp av en programvara för förrättningsautomation. I dessa fall är det ändamålsenligt att den uppdatering av fastighetsregisteruppgifterna som föranleds av förrättningen utförs av den lantmäteribyrå där den förrättningsingenjör som utfört förrättningen arbetar, även om registerföringen inte i tekniskt hänseende skulle ankomma på lantmäteribyran i fråga.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås sålunda att stadgandet om förande av fastighetsregister för lantmäteriverkets del utvidgas så att registret skall föras av lantmäteribyråerna enligt vad lantmäteriverkets centralförvaltning bestämmer.

Genom lagen om ändring av kommunallagen

(979/92) utvidgades 1992 kommunallagens stadganden om överföring av kompetens och befogenheter. Till följd av detta föreslås att denna paragraf dessutom ändras så att stadgandet medger att det även på annat sätt än i en instruktion kan bestämmas vilken fastighetsingenjör som skall föra fastighetsregister.

9, 10 och 14 §§. Enligt 9 § 2 mom. och 14 § 2 mom. skall den som för fastighetsregistret utfärda utdrag ur fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan. Vidare stadgas i 9 § 3 mom. att justitieförvaltningsmyndigheterna och lantmäteribråerna har rätt att utfärda utdrag ur fastighetsregistret enligt vad som stadgas genom förordning.

Utvecklingen av de ADB-baserade dataöverföringssystemen möjliggör utmatning av utdrag ur fastighetsregistret och registerkartan också vid andra verksamhetsenheter än den på vilken förändret av fastighetsregistret ankommer. Dataöverföringssystemen gör det likaså möjligt att hålla ADB-baserade fastighetsregisterdata tillgängliga också för vissa andra statliga myndigheter än lantmäteriverket och underrätterna. För att det skall vara så enkelt som möjligt för medborgarna att få de behövliga fastighetsregisteruppgifterna, föreslås det att samtliga lantmäteribråer på begäran skall utfärda såväl fastighetsregisterutdrag som utdrag ur fastighetsregisterkartan. Dessutom föreslås att 9 § 3 mom. utvidgas så att stadganden om andra än lantmäteribråers och fastighetsregisterförande fastighetsingenjörers rätt att utfärda utdrag ur fastighetsregistret utfärdas genom förordning. Utöver underrätterna skall närmast registerbråerna och vissa kommuner komma i fråga i det första skedet.

ADB-tekniken gör det möjligt att lämna uppgifter ur fastighetsregisterkartan även på annat sätt än i form av utdrag. Ur t.ex. en numerisk kartdatabas kan sålunda lämnas samtliga uppgifter på kartan eller enbart sådana uppgifter som behövs för något särskilt ändamål. Det föreslås därför att 14 § 2 mom. kompletteras med en hänvisning till 10 §. Uppgifter ur fastighetsregisterkartan skall således på samma sätt som fastighetsregisteruppgifter lämnas också på annat sätt än i form av utdrag.

Enligt förslaget skall alla de stadganden som gäller avgifterna för prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan intas i en ny 14 a §. Därför föreslås också

att stadgandena om avgifter i 9 § 2 mom. och 14 § 2 mom. slopas samt att 10 § 3 mom. upphävs så som onödigt.

13 §. I paragrafen ingår ett stadgande om att staten eller, om fastighetsregistret förs av fastighetsingenjören, kommunen är skadeståndsskyldig i fråga om en skada som orsakats av oriktiga uppgifter i utdrag ur fastighetsregistret.

I 9 § 3 mom. föreslås att också andra myndigheter än de som för fastighetsregistret skall kunna utfärda utdrag ur fastighetsregistret. I praktiken kan det t.ex. av tekniska skäl hända att utdraget innehåller oriktiga uppgifter i fråga om de uppgifter som nämns i 11 § 2 mom. trots att uppgifterna i själva registret är riktiga. För att förbättra medborgarnas rättssäkerhet och för att klarlägga olika offentliga samfunds ansvarsförhållanden föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., i vilket stadgas att en skada som orsakats av ovan avsedda oriktiga uppgifter i ett fastighetsregisterutdrag skall ersättas med vederbörande offentliga samfunds medel.

14 a §. Lagens 9 § 2 mom., 10 § 3 mom. och 14 § 2 mom. innehåller för närvarande stadganden om avgifter som skall uppbäras för prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan. Enligt stadgandena uppbärs för prestationerna till staten eller kommunen en avgift, som fastställs genom förordning i enlighet med grunderna i lagen om grunderna för avgifter till staten (980/73).

Så som i den allmänna motiveringen konstaterades, trädde lagen om grunderna för avgifter till staten i kraft 1992. Av denna anledning föreslås att till lagen fogas en ny 14 a §, vars 1 mom. skall vara ett hänvisningsstadgande enligt vilket avgifterna för prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan uppbärs enligt lagen om grunderna för avgifter till staten. Avgifterna skall således normalt bestämmas i enlighet med gällande lag om grunderna för avgifter till staten. Detta skall dock inte gälla i fråga om de uppgifter som de myndigheter som handhar fastighetsbildningsuppgifter samt de myndigheter som för lagfarts- och inteckningsregistret behöver för skötseln av de nämnda äliggandena. Enligt förslaget skall dessa uppgifter av ändamålsenlighetsskäl lämnas avgiftsfritt. Ett stadgande om detta har intagits i paragrafens 2 mom.

Enligt 8 § lagen om grunderna för avgifter till staten beslutar varje ministerium om avgifterna

för offentligrättsliga prestationer. I överensstämmelse med detta föreslås att de avgiftsstadganden som gäller fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan ändras så, att avgifterna inte längre fastställs genom förordning utan att jord- och skogsbruksministeriet beslutar om vilka prestationer som skall vara avgiftsbelagda och om grunderna för avgifterna. Det föreslagna 2 mom. innehåller också ett stadgande om detta.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Närmare bestämmelser om avgifter som upp-

bärs till staten och kommunen för prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan, samt om grunderna för avgifterna, utfärdas genom jord- och skogsbruksministeriets beslut.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag.

Lag

om ändring av fastighetsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i fastighetsregisterlagen av den 16 maj 1985 (392/85) 10 § 3 mom.,

ändras 5 §, 9 § 2 och 3 mom. samt 14 § 2 mom.,

av dessa lagrum 14 § 2 mom. sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 10 juli 1987 (629/87), samt

fogas till 13 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 14 a § som följer:

5 §

Fastighetsregistret förs av lantmäteriverkets lantmäteribyråer enligt vad lantmäteriverkets centralförvaltning bestämmer. Över fastigheter som avses i 115 § 1 mom. lagen om skifte inom planläggningsområde förs fastighetsregister likväl av fastighetsingenjören under byggnadsnämndens tillsyn. Finns det i en kommun flera fastighetsingenjörer, skall kommunen bestämma vilken av dem som skall föra fastighetsregister.

9 §

En lantmäteribyrå och en fastighetsingenjör som för fastighetsregister skall på begäran utfärda utdrag ur registret.

Om andra än i 2 mom. avsedda myndigheters rätt att utfärda utdrag ur fastighetsregistret stadgas genom förordning.

13 §

Är en uppgift som avses i 11 § 2 mom. oriktig i ett fastighetsregisterutdrag som utfärdats av en annan än i 9 § 2 mom. avsedd myndighet och beror felet inte på en oriktig uppgift i fastighetsregistret, ersätts skadan med vederbörande offentliga samfunds medel.

14 §

De myndigheter som avses i 9 § 2 mom. skall på begäran utfärda utdrag ur fastighetsregisterkartan. I fråga om lämnande av uppgifter på annat sätt än i form av utdrag tillämpas vad som i 10 § stadgas om uppgifter ur fastighetsregistret.

14 a §

För prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan upp bärs

till staten och kommunen avgifter, på vilka tillämpas vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om vilka prestationer som skall vara avgiftsbelagda samt om grunderna för avgifterna. Till myndigheter som handhar fastighetsbildningsupp-

gifter samt till myndigheter som för lagfarts- och inteckningsregister lämnas likväl uppgifter ur fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan avgiftsfritt för skötseln av sagda uppgifter.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 4 februari 1994

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

1.

Lag**om ändring av fastighetsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i fastighetsregisterlagen av den 16 maj 1985 (392/85) 10 § 3 mom.,
ändras 5 §, 9 § 2 och 3 mom. samt 14 § 2 mom.,
 av dessa lagrum 14 § 2 mom. sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 10 juni 1987
 (629/87), samt
fogas till 13 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 14 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

Fastighetsregistret förs av lantmäterikontoret. Över fastigheter som avses i 115 § 1 mom. lagen om skifte inom planläggningsområde förs fastighetsregister likväl av fastighetsingenjören under byggnadsnämndens tillsyn. Finns i kommun fler än en fastighetsingenjör, utfärdas i instruktion behövliga bestämmelser om hur fastighetsregisterförare skall förordnas.

5 §

Fastighetsregistret förs av *lantmäteriverkets lantmäteribyråer enligt vad lantmäteriverkets centralförvaltning bestämmer*. Över fastigheter som avses i 115 § 1 mom. lagen om skifte inom planläggningsområde förs fastighetsregister likväl av fastighetsingenjören under byggnadsnämndens tillsyn. Finns *det i en kommun flera fastighetsingenjörer, skall kommunen bestämma vilken av dem som skall föra fastighetsregister*.

9 §

Den som för fastighetsregistret skall på begäran utfärda utdrag ur registret. *För utdrag uppbärs till staten eller kommunen en avgift, som fastställs genom förordning i enlighet med de grunder som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (980/73).*

Angående justitieförvaltningsmyndighets och lantmäteribyrås rätt att utfärda utdrag ur fastighetsregistret stadgas genom förordning.

En lantmäteribyrå och en fastighetsingenjör som för fastighetsregister skall på begäran utfärda utdrag ur registret.

Om andra än i 2 mom. avsedda myndigheters rätt att utfärda utdrag ur fastighetsregistret stadgas genom förordning.

10 §

För lämnande av uppgifter som avses i 1 och 2 mom. uppbärs till staten eller kommunen en avgift, på vilken tillämpas vad som i 9 § 2 mm. stadgas om avgift för utdrag. Till myndigheter som handhar fastighetsbildningsuppgifter, justitieförvaltningsmyndigheter och kommuner lämnas likväl uppgifter avgiftsfritt. Om andra myndigheters rätt att få uppgifter avgiftsfritt stadgas genom förordning.

(3 mom. upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Är en uppgift som avses i 11 § 2 mom. oriktig i ett fastighetsregisterutdrag som utfärdats av en annan än i 9 § 2 mom. avsedd myndighet och beror felet inte på en oriktig uppgift i fastighetsregistret, ersätts skadan med vederbörande offentliga samfunds medel.

14 §

Registerföraren skall på begäran utfärda utdrag ur fastighetsregisterkartan. På den avgift som uppbärs för dessa utdrag tillämpas vad som i 9 § 2 mom. stadgas om avgift för utdrag ur fastighetsregistret. De myndigheter som handhar fastighetsbildningsuppgifter, justitieförvaltningsmyndigheterna och kommunerna ges dock utdrag ur fastighetsregisterkartan utan avgift. Om andra myndigheters rätt att få utdrag avgiftsfritt stadgas genom förordning.

14 §

De myndigheter som avses i 9 § 2 mom. skall på begäran utfärda utdrag ur fastighetsregisterkartan. I fråga om lämnande av uppgifter på annat sätt än i form av utdrag tillämpas vad som i 10 § stadgas om uppgifter ur fastighetsregistret.

14 a §

För prestationer i anslutning till fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan uppbärs till staten och kommunen avgifter, på vilka tillämpas vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om vilka prestationer som skall vara avgiftsbelagda samt om grunderna för avgifterna. Till myndigheter som handhar fastighetsbildningsuppgifter samt till myndigheter som för lagfarts- och inteckningsregister lämnas likväl uppgifter ur fastighetsregistret och fastighetsregisterkartan avgiftsfritt för skötseln av sagda uppgifter.

Denna lag träder i kraft den
199 .

